

ИЗТОКЪ

Редакторъ: П. Димитровъ

Броя 2 лв.

Седмичникъ за стопански, общественъ и културенъ животъ

Стопанинъ: Г. Кебеджиевъ

ДЕМОКРАЦИЯ И ДИКТАТУРА

Всъки народъ заслужава управлението си.

Демократията и диктатурата съдържат две системи на народите: поради бюрократизъм и тежкия апаратъ, съ който се определят сражения следът. Общоевропейската война. Същината на демократията се свежда къмъ почти неограниченото участие на народа въ управлението, а на диктатурата — къмъ събиране на управителните функции въ ръцете на единъ самовластенъ водачъ.

Едно културно общество, което ценят свободата, достойността си, не може да бъде освенъ на страната на демократията. И все, пакъ сравнително по-чиста форма на демократическо управление, въ последно време, се запази само въ Франция и Англия. Едни отъ най-културните народи: германския, италианския, руския и полския възприеха втората форма на управление — диктатурата. По тяхните стълки тръгнаха турцитъ и югославинътъ, а въ най-нови дни и гърциятъ. Народите сами ограничават правата си. И ние се питаме: на какво се дължи този парадоксъ? По наше мнение — на две основни причини:

1. на бессилието на централната власт, при демократичната форма на управление, да се справя бърже съ неот-

демократичната форма на управление може да се запази въ своя чистъ видъ само у ония народи, които иматъ демократични традиции, политическа култура и където слухайни хора не достигатъ до високо отговорни държавни постове. Случайните управници е най-големиятъ врагъ на гражданска свобода и е въ състояние отъ хубавитъ принципи на демократията да изгради: насилие, тероръ, да опорочи избори, да отнеме свободата на словото и печата, да подложи на изуитски изпитания народната съвест и търпение. Този „демократизъмъ“ ние наричаме лъжедемократизъмъ.

Затова, ние предпочитаме явната, открита диктатура, предъ лъжедемократизъма.

Петъръ Димитровъ

Професоръ Д. Табаковъ

Здрави началата или противоречия

Направляваната държавна еснафа. Отнемането на свободното творчество и личността ни води къмъ потисничество.

Още през 1791 г. конвентът въ Франция определи центът на хлѣба и месото. Съ другъ законъ, е било възложено на комисия да храни народа. Действието на държавната комисия е било разрушително. Тя е загинала заедно съ тържествените закони за нея. Следът нейните печални зализвъ пазарът се наводнява съ храни и месо.

При московския походъ Наполеонъ даде наредби за хлѣба, които приличатъ на днешните. Той призна бессилието на мърките срещу силата на народите.

При приличатъ на днешните. Той призна бессилието на мърките срещу силата на народите. По начало държавата тръбва да бъде бдителъ при разпределението на благата. И никога това нейно право не е оспорвано.

Но тежко е на държавата — търговецъ да бъде съвместно управител и бдителъ. Отъ друга страна, социална справедливостъ нѣма, когато държавата опредѣля съ закони цените и печалбите. Наистина, нѣкои съсловия иматъ облаги за смѣтка на други.

Известно е, че държавата — търговецъ отваря свободно вратата за кражби, небрежности, щети и тежко действие.

Нарушенията се установяватъ прибѣгватъ до разумни мѣрки, които обединяватъ душите и ги ободряватъ.

Ако това не стане, идватъ изненади и неочекани състремия, които винаги недуоматъ. Така се разрушава економиката съ смѣтка на други.

номическото, социално, политическо и духовно единство на народа. Не тръбва да се върши нищо, което събаря издънно този скъпъ идеалъ на народа.

Належаща е една промънъ въ системата и нравите, за да изчезнатъ противоречията.

Напримеръ, държавата, щедра въ сърдствата да обезпечи бѫдеще поколѣніе съ всички ценни качества, обложи съ данъкъ радостта на младите ските?

Още по-големо противоречие иде отъ монопола на храните. Наистина, предимно градското население плаща годишно 600 милиона лева данъкъ върху настъпната. По този въпросъ съ изнесени потресающи несправедливости. Тълько поставя въ изумление тъзи, които не знаятъ какво струва на еснафа това данъчно бреме. Въ замѣна на тъзи милиони се устройватъ безплатни трапези за децата на тъзи, които плащатъ този хималайски данъкъ. Трапезарии харчатъ въ цѣлото царство 20 милиона. Не е ли по-добре родители да не плащатъ този неоправданъ данъкъ съ същите сърдства сами да даватъ издръжка на децата си? Въ такъвъ случай ще настъпи облекчение за изпълненъ башинъ и майчинъ дългъ.

Презъ епохата на възраждането се осаждаше търговията съ настъпната.

Противните доводи ще бъдатъ разгледани допълнително.

Б. Р. По въпроса за монопола на храните редакцията не сподѣля мислите на нашия уважаемъ сътрудникъ — г. проф. Табаковъ.

ИНТЕРВЮ

съ началника на горитъ инж. Загоровъ

Младъ, енергиченъ човѣкъ, винаги внимателенъ и приветливъ, съ искрена готовност да служи. Той е чуждъ на надменния и намусенъ бюротъкъ. Непренудената усмивка по лицето му те предразполага винаги да кажешъ свободно онова, което те интересува.

— Какъ гледате, г-нъ Началникъ, на новооткритото ревирно лесничество въ Чумерненския балканъ?

— Безспорно то ще има най-големо значение за гр. Сливенъ и околното горско население. Тъкмо, за да се подпомогне този край се, открива експлоатацията на тия гори.

— Мислите ли да продължите започнатата тамъ работа?

— Да! Не само ще продължимъ, но ще ги засилимъ, за да се започне, по възможност, по-скоро експлоатацията на тия гори. Нѣщо повече, ние правимъ много по-големи жертви за този край, отколкото за други горски обекти.

— А какво се работи въ настоящия моментъ?

— Нашата главна задача сега е да направимъ горитъ достъпни за експлоатация. За тая целъ съ отпуснати до сега 300,000 лв. за горски птици, а съ необходими 700,000 лв., които ще бѫдатъ намѣрени. Прекарването на тия птици

Безполезни съ хората, които се учатъ да вършатъ точно това, което е било извършено преди; хора, които никога не могатъ да разбератъ, че днесъ е новъ денъ.

Ние желаемъ хора съ нови схващания, съ нови действия, които могатъ да отворятъ очите малко по-широко, именно, въ обмисляне благото на общежитията и които могатъ да действуватъ въ интереса на цивилизацията; хора на еластичността, хора на моралния разумъ, които могатъ да живѣятъ въ момента и взематъ крачка напредъ.

Емерсонъ

Редактира комитетъ

Проектъ за паметникъ на Хаджи Димитъръ, представенъ за първия конкурсъ отъ скулптора Франгешъ — хърватинъ. Интересно е да се знае, че въ първия конкурсъ за паметника съ взели участие много видни скулптори отъ чужбина, между които и Ив. Мештровичъ — директоръ на Загребската художествена академия, когото критиката днесъ сочи за най-големия скулпторъ на свѣта.

не само създава временно рабата на това население, но, сграда за нуждите на лесника, което е по важното, ще направи възможно пълното използване на дървестната маса, която ще бѫде преобръната въ строителни материали, мини подпори, щайги за плодове и зеленчуци, трaversи, бъчварски джги, амбалажни материали, дървени въглища, дърва за огрѣвъ и пр.

Министерството е решило да използува най-интензивно дървестната маса отъ тия гори, отъ една страна да се изкаже доброто впечатление, оползотворява горите на ре-

българия. Сега строимъ красива сграда за народите на лесника, което е по важното, ще направи възможността за една по специална индустрия въ тия балканъ, но докато не се постигне нѣщо конкретно, не желае да говори по тоя въпросъ.

Той не пропусна случая да оползотвори горите на ре-което му прави списването на вира, отъ друга страна да се създаде поминъкъ и работата интересъ, съ който той го сле-на населението отъ гр. Сливенъ и околните села.

Самото лесничество за-а чрезъ него и на всички напочнали да се обзавежда?

Г-ца Мара П. Чаушева

не приема на именния си денъ

Н. Селимински — инженеръ

ПЪТНИ ПЪСОЩЕНИЯ ЗА СЛИВЕНЪ

Съобщенията съ необходимо условие за стопанско и търговско развитие на селищата. Тълько съ еднакво нуждни както за производството — за доставяне сирови материали, тъй и за обмѣната на произведенията му, свръзвайки производителните селища съ потъбелитните търгищни съдища. Колкото тълько съ по-добри, по-прѣко, толкова по-напредналъ е живота въ селищата, които свързватъ.

Сливенъ отъ край време, е производително, потъбелитно и търговско съдище. Тукъ съ ставали и ставатъ и днесъ чести панаири, до 3 въ годината. Днесъ, при съвременните по-усилени и по-сложни условия на живота, съобщенията, които свързватъ Сливенъ съ съседните му градове и села и чрезъ тъхъ съ по-отдалечените места въ страната, тръбва да бѫдатъ толкова повече достатъчни по количество и години по качество, за да го обслужватъ въ всъко отношение стопанско, търговско, туристко и културно.

Сливенъ е възъръ на следните държавни шосета, водящи прѣко къмъ: 1) Странджа, Карнобатъ, Айтосъ, Бургазъ; 2) Ямболъ — Елхово; 3) Керменъ; 4) Нова Загора — Ст. Загора; 5) Твърдица, Джово, Казанлъкъ; 6) Стара река — Елена — Търново и 7) Ичера, Граденъ, Котелъ, Търговище. Също и на следните железнни птици водещи къмъ: 1) Зимница, Странджа, Карнобатъ, Айтосъ, Бургазъ; 2) Ямболъ, Елхово, презъ Зимница; 3) Керменъ, Нова Загора, Стара Загора, презъ Зимница и Ямболъ и 4) Джово — Казанлъкъ.

Първите (шосе и ж. п.) свързватъ гр. Сливенъ прѣко съ морето — пристанището Бургазъ; вторите и третите съ Тракия, южната част на страната, шосетата прѣко, а ж. п. свързватъ непрѣко. 4-то шосе го свързва прѣко, 5-то шосе и ж. п. го свързватъ прѣко съ сърдиганата на страната. 6-то и 7-то шосета: прѣко презъ Ст. планина съ Северна България

Чрезъ тия птици, шосета и железнци Сливенъ се свързва прѣко и непрѣко съ мрежата на държавните шосета и железнци въ страната. Тълько съ съществуващи главни птици за стопанско-културното му обслужване. Днесъ може да желаемъ подобренето и подържането имъ въ изправност, основано частично отъ шосето за Нова Загора отъ 125 км. до Минералните бани, тамъ тръбва да бѫдатъ засадени хубави дървета, отъ двете страни още

тая година. Пътъ Ст. река — Елена тръбва да се довърши и на (следва на 2 ст.)

ПЪТНИ СЪОБЩЕНИЯ ЗА СЛИВЕНЪ

прави пълно шосе съ нудната настилка, утоци, укрепни зидове, мостови и пр. Той е важна артерия за Сливен, която го съединява най-пръко презъ балкана съ Северна България и въ която ще вхождатъ множество планински пътища, необходими за експлоатация на горитъ. На първо място пътът за Чумерненското лесничество, а така също и за самитъ мини тамъ. Той тръбва също да биде хубаво шосе, макаръ съ 3 м. настилка — 5 м. широко най-малко. Такъ съ такива шосета ще тръбва да се свържатъ и главното шосе Ст. рѣка — Елена и селата Бѣла, Градско, Бѣла паланка, Боровъ долъ, Желът бръгъ и др., както и самитъ села по-между си.

Шосето Сливенъ—Ичера—Градецъ—Котель също се нуждае отъ поправки. Въ него тръбва да вхождатъ коларски пътища, подобрени въ тѣсни макаръ шосета (до 5 м. съ 3 м. настилка) отъ Нейково — Ичера, Нейково — Градецъ, Катунища—Градецъ, Жеравна—Градецъ, Раково—Нейково и Жеравна—Градецъ, така също и до с. Сотиря.

Въобще желателно е всички оконни балкански села да бждатъ свързани пръко помежду си и съ града чрезъ добри коларски пътища — шосета. Та съ тѣхъ да се свържатъ и другите туристични пътеки и лѣтовищни пътища, като разклонения.

Като по-главни лѣтовищни пътища още следва да се направятъ пътища за Абланово, презъ Селището, отъ гдето да се отклони пътище презъ „Черешата“ и Черния пътъ зас. Раково и пътища по Монастирската рѣка, презъ аязмото Св. Тодоръ и развалините на монастиря Св. Спасъ, за Равна рѣка, за Кушъ бунаръ и пр.

За да се проектира тая мрежа отъ по-главни лѣтовищни пътища и туристки пътеки изъ живописния Сливенски балканъ необходимо е да се изработи единъ планъ върху една по-подробна снимка — карта въ мѣрка 1:10000, като се допълни и поправи картата 1:40000 на географския институтъ.

За подобреие ж.-пътътъ съобщение между София и Сливенъ, тръбва да се наставя за по-скорошното довършване на прѣкия ж. пътъ София — Карлово — Казанлъкъ, срѣдищъ такъвъ за цѣлата страна, който ще съединява столицата съ морето, та цѣлия трафикъ отъ западъ къмъ изтокъ да се насочи презъ Сливенъ.

Въ свръзка съ подобреие и попълнение на ж. п. мрежа, за по-рационална стопанска експлоатация на цѣлата страна, Сливенъ тръбва да наставя и за прѣкия ж. пътъ къмъ морето Сливенъ—Градецъ—Джрава—Варна по долината на р. Камчия. Така ще се разшири неговия стопански хинтерландъ. Този ж. пътъ се налага отъ общи държавни нужди и полза и е отъ голъмо и всестранно значение, както и за населението по порѣчието на дветѣ Камчии, та-ка и за това на Сливенъ и Варна.

Така също е важно за Сливенъ, както и за цѣлата страна ж. пътъ Сливенъ — Градецъ — Котель — Търговище къмъ Русе, гдето рано-късно ще се построи мостъ на Дунава, който ще биде най-прѣкото съобщение между Срѣдна Европа—Цариградъ—Босфора, на който също ще се построи мостъ за М. Азия. (Гл. статията ми въ списание БИДД, бр. 7, 1932 год.).

Така свръзътъ Сливенъ по всички посоки ще стане възелъ на главни пътища, шосета и желѣзници. прерѣзвайки България отъ западъ къмъ изтокъ и отъ северъ къмъ югъ. Естествено отъ това ще спечели цѣлата страна и въ особеност гр. Сливенъ въ всѣко отношение — стопанско, търговско и културно.

Най-накрай, тръбва да се добави, че за всички тия пътища съществуващи и тия, които ще се построятъ въ бѫдеще и които тръбва да бѫдатъ непрестанна мечта за осъществяване, тръбва да се създаде удобенъ прѣкъ и лесенъ достъпъ въ самия градъ, въ който ще водятъ. Налага се щото тѣ да се съединятъ съ тържища и срѣдища най-целесъобразно, рационално съобщение съ градския планъ, чието измѣнение се налага и по други благоустройствени причини. Желаетъ е това да стане въ най-скоро време, докато не също застроени сгради и предприети благоустройствени работи.

Че всички тия пътища, шосета, желѣзници и пътеки ще способствуватъ за стопанското и търговско преуспяване на Сливенъ — това е безспорно.

Инж. Н. Селимински

Н. Бербатовъ

Прекрасното въ Сините камъни

по случай 25 год. отъ основаването на Ю. Т. С.

Ето ни въ ранно утро на- та, като сребърно вѣтрило. Ето ни предъ Сините ка- напускаме глухите улички, ши- мъни—възправени въ цѣлото роките пътища и бодро за- си неизразимо величие и ние крачваме по чудно хубавия тръпнемъ предъ тѣхъ, като килимъ, извезанъ отъ дълго- предъ прага на велики тайни. Ето ни предъ Сините ка- влакести треви и боровинки. Въ този чуденъ трепетъ живѣе, слабъ вѣтра сънно польхва. може би, забравения споменъ Клатята се златни лютичета, за онѣзи далечни времена, когато хората растѣли въ пла- нините и горитъ като стройни дървеса, а мислите имъ били чисти и благоухани, като пол- ските цвѣта. Може би—това е трепетъ на душата, изправ- на планината да изпраща къмъ Но посипанитъ съ златенъ прахъ върхове привличатъ на- бътъ и чуденъ животъ, чистъ, шия духъ и следъ лека закуска, и отпочинали се вече, по- замисленъ, пъленъ съ любовъ по скалитъ—стрѣмна е, но живописна. Пътеката води по скалитъ—стрѣмна е, но живописна. На единъ завой слън- цето ни огрѣва, спирате се

Зл. Злетевъ — лесовъдъ

Възможности за стопанско повдигане на Сливенския край

Тѣ се криятъ въ разумната на горитъ, но отъ него се и енергична дейността на изиска да има и търговски стопанскиятъ дейци—агрономи, познания, да следи пазаря на лесовъди и ветерари, свързани и зависими единъ отъ извежда онова, което се ценятъ другъ въ своята работа, на и което намира пласментъ.

До сега отъ държ. и общ. надежди да го съживи стопански, да създадатъ поминъкъ гать на пазаря само дърва за на населението, което изнемога и да оживява пазаря съ изготвя: минни подпори, та-

наки (за мѣстните камено-въглени мини), греди и дъсни (бичени или дѣланни). Въ това

да вълнува всѣки българинъ, се крие и причината за слакотъ милъе за историческия и славенъ Сливенски край, тръбва чашъ по-скоро да се изрази и то, като потърсятъ възможности за увеличаване доходността отъ земедѣлското, скотовъдното и горско стопанство, защото почти цѣ-тъ

ля етапъ отъ горитъ се използува само като дърва за горене. Дървата за огрѣвъ, тръбва да се пригответъ отъ горитъ съ изключени каква строителна цель.

Строителната дървесина, тръбва да се използува най-рентабилно и отъ нея да се изработватъ разнообразни и ценни сортименти, а не както е имало случаи, всичко се прави за дърова. Това е било така, защото населението не умѣде изработка друго, разбира се, че никой до сега не му е посочилъ какво тръбва да се изработи отъ буковата дървесина.

Тръбва да се започне, да се изработватъ следните сортименти: траперси, найлати, морски лопати, различни цепени материали: лубови за сита, крини; об. дървени лопати, станове, отъ отпадъците и парчета дъски—шайги за грози, греди, минни подпори, стругарски издѣлия, разни дъски и пр. както това се прави въ Трѣвненско, Габровско, Тетевенско и др. За изработването на тѣзи сортименти има добри условия въ горитъ на Чумерненското ревирно лесничество, да се използува като земедѣлска площа за застѣване на земедѣлски култури, а отъ това, населението ще има голъма полза.

И най-сетне, тръбва да се използува правото, което дава сега действуващия законъ за горитъ чл. 29—известни площи отъ маладоходните ниско-стъблени гори, на подходящи места, да се превърнатъ въ овощни градини. Да се настъпи и подпомогне овощарство, което е едино отъ най-добри условия.

Преди години до Голъмия мостъ бѣше построенъ единъ нуждникъ, за който общината похарчи 200,000 лв. Въ последствие се разбира, че мѣстото на той нуждникъ не е тамъ и сѫщия бѣше съборенъ 200,000 лв. иззети отъ джоба на бѣдния сливенски данакоплатецъ оти доха „на вѣтъра“.

Сега общинската управа е решила да построи единъ салашъ (покритъ пазарь) на мѣстото кѫдето бившето постоянно присѣтвие бѣше решило да построи хали. Целта е прозрачна — да се се ангажира това най-добро за хали мѣсто и по тоя начинъ, съ хитростъ, да се ликвидира единъ споръ.

За салаша ще се похарчать 300,000 лева. Общинската управа тръбва да внимава да не се повтори случая съ нуждника. Ние предупреждаваме!

да му се полюбуваме и да си отдѣхнемъ малко, на и мѣсто е тѣхъ хубаво. Всички съ-зерцаватъ въ нѣмъ възторгъ картина, които се разкриватъ предъ очите ни. Душата е обхваната отъ съзерцаването на най-силната форма отъ прекрасното—възвишено, което още наричаме величествено, грандиозно.

Но кои собствено обекти считаме възвишени отъ естетична гледна точка? Това сѫ предмети или явления, които се натрапватъ на нашето съзнание съ свойте необикновени размѣри или сила и които все пакъ ние можемъ да обхваемъ въ нашия духъ и въ известна смисълъ да имъ се противопоставимъ. Величествена ни се вижда планината, защото се чувствува съ себе жалки прашинки и същевременно, бидейки безкрайно малки можемъ да обхваемъ въ съзнанието си нейните колосални размѣри и да си дадемъ смѣтка за тѣхъ. Именно въ съзнанието на по-следното се крие тайната на

понятието за величественото, гърдитъ леко се повдигатъ, сякашъ тѣзи мощнни скали ви вдъхватъ сила, и същевременно тѣти тихо, свѣтло става въ душата ви отъ мълчаливата невъзможностъ на тѣзи гиганти предъ „нашия пустъ шумъ, кръсъци безплодни, дребнавости, лицемѣрства и лъжи“.

Пакъ на сѫщата особеност на нашите Сини камъни т. е. на тѣхната силно разчленена варига, се дѣлки обстоятелството, че тѣ сѫ богати съ извѣнредно много и разнообразни гладки. Тѣхъ нѣма защо да тѣрсите, тѣ сѫ навсѣкѫже около васъ. Презъ който и пътъ да минете, който и да е вашия обектъ — планината ви предлага чудно хубави изгледи. Остритъ планински склонове сѫ преплетени въ такива чудни линии, такава сложна и капризна е тѣхната архитектоника, че можете съ часове да стоите на нѣкоя скала и да откривате все нови и нови прелести около сеите си. И когато привечерь тръгнете за прашни градъ, то при всѣки завой

Сливен. държ. гори и др.

Отъ повредените дървета, изкривените, кръшните и пр. (негодните за строителни цели) да се пригответъ дървени въглища и то въ така наречени лежащи — македонски живени, въ които се овѣглываютъ наведнажъ по 10—20 м. дърва. Да се изостави тоя първобитенъ начинъ на увѣгляване — въ малки турски живени, кѫдето се губи време за настичане на дървата на дребни парчета и съ които се увѣглываютъ отъ една живени по 2—3 м. дърва или се добива 200—300 кгр. въглища, когато при една македонска (лежаша) живена почти за сѫщото време на увѣгляване ще добиете отъ 10—20 м. дърва 1000—2000 кгр. въглища.

Другъ належащъ въпросъ за разрешаване, който е във връзка съ подобрене на горското население, е да се иска независимо опредѣлянето обекта на горското стопанство. При опредѣляне обекта на горското стопанство и съ окръгъването и ограничаването на горитъ голъма част отъ горската площ ще се изключи и представи на разположение на съответната община, ако горитъ сѫ общински, или на дирекцията на труд. земедѣлъски дружества, ако горитъ сѫ държавни. Освободените и изключени горски площи, въ последствие, могатъ да се използватъ като земедѣлъска площа за застѣване на земедѣлъски култури, а отъ това, населението ще има голъма полза.

И най-сетне, тръбва да се използува правото, което дава сега действуващия законъ за горитъ чл. 29—известни площи отъ маладоходните ниско-стъблени гори, на подходящи места, да се превърнатъ въ овощни градини. Да се настъпи и подпомогне овощарство, което е едино отъ най-добри условия.

